

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 71.987 van 23 februari 1998
in de zaak A. 43.818/IX-884.**

In zake : Dirk DE RIJCKE,
wonende te HECHTEL-EKSEL,
Roerdomplaan 17

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door de
Minister van Landsverdediging.

D E R A A D V A N S T A T E , I X e K A M E R ,

Gezien het verzoekschrift dat Dirk DE RIJCKE
op 11 februari 1991 heeft ingediend om de vernietiging
te vorderen :

"- van de beslissing waarbij hij zijn hoedanigheid
van kandidaat-beroepsonderofficier (K.B.O.O.) op
datum van 18.12.1990 verliest. Op deze datum wordt
zijn dienstneming als kandidaat beroepsonderofficier,
ondertekend en gedateerd op 4.9.1989, van rechtswege
verbroken (...);
- van de impliciete weigering hem het aangevangen
schooljaar te laten beëindigen";

Gelet op het arrest nr. 36.723 van 21 maart
1991 waarbij de vordering tot schorsing wordt verworpen;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van
antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur
R. AERTGEERTS;

Gelet op de beschikking van 2 mei 1996 die
de neerlegging ter griffie van het verslag en van het
dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van verzoeker;

Gelet op de beschikking van 14 januari 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 9 februari 1998;

Gehoord het verslag van Staatsraad A. BEIRLAEN;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat L. de BRUYN, die verschijnt voor verzoeker, en van Majoor R. GERITS, die verschijnt voor de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van Eerste Auditeur R. AERTGEERTS;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Verzoeker neemt op 5 september 1988 voor vijf jaar dienst in de hoedanigheid van kandidaat-tijdelijke onderofficier bij de luchtmacht. Op 3 december 1988 en 18 december 1988 wordt hij respectievelijk aangesteld in de graad van korporaal en sergeant.

1.2. Op het einde van de "gemeenschappelijke vorming van onderofficier" behaalt verzoeker in totaal 877/1600 punten. Voor de "gemeenschappelijke basisopleiding" worden hem 512,8/1000 punten toegekend; voor "karakterieële geschiktheid" behaalt hij 50/100 punten;

voor de "basisvorming voor onderofficier" behaalt hij 217,2/400 punten; voor "lichamelijke geschiktheid" slaagt hij met 97,0/100 punten. Op 17 december 1988 wordt beslist dat hij zijn vorming mag verder zetten.

1.3. Op 4 september 1989 wordt de lopende dienstneming van verzoeker van rechtswege verbroken en wordt hij wederdienstnemer voor een onbepaalde duur waardoor de gehele vormingsperiode als kandidaat beroepsonderofficier bij de luchtmacht gedekt wordt.

Verzoeker wordt aangewezen voor het volgen van de studiecycclus "A3C mechanica-technieker" en vat in september 1989 de schoolvorming aan als kandidaat-beroepsonderofficier in de Technische School van Saffraanberg.

1.4. Op 4 oktober 1989 wordt verzoeker drie dagen eenvoudig arrest opgelegd met als motivering :

"Na herhaaldelijk verwittigd geweest te zijn sliep de betrokkene op 27.09.89 om 06.30 h in een slaapzak".

Op 6 oktober 1989 wordt hem acht dagen eenvoudig arrest opgelegd met als motivering :

- "- Leugenachtige verklaringen t.o.v. Smd. Comd. & Smd. Adj. aangaande C2;
- Beweerde dat de blokoverste blok 38 valse verklaringen afgelegd had aangaande C1.
- Beïnvloeden van medeleerlingen om leugenachtige verklaringen af te leggen aangaande C2".

Op 4 december 1989 wordt hem vier dagen eenvoudig arrest opgelegd met als motivering :

"Op 16.11.89 werd de betrokkene tijdens een ondervraging betrapt met een spiekbrieff".

Op 16 februari 1990 wordt hem tweemaal acht dagen eenvoudig arrest opgelegd met als motivering :

"Onoplettend tijdens de les. Gaat in tegen de opgelegde instructies. Geeft commentaar als hij daarover wordt berispt (10/01/90)"

en

"Fraude bij opvraging (Test) op 02.02.90 (...). Recidive".

1.5. Tijdens de deliberatie op 22 juni 1990 wordt besloten dat verzoeker mislukt is voor "karakterieële geschiktheid". Hij bekomt 48/100 punten. Kolonel DOCHY, commandant van de technische school, geeft uitgebreid de redenen aan in zijn verslag waarom "niet gedelibereerd werd".

1.6. Op 28 juni 1990 wordt verzoeker voorgesteld voor verlies van de hoedanigheid van kandidaat beroeps-onderofficier "omdat hij een onvoldoende cijfer in morele waarde heeft bekomen". Op 13 juli 1990 ondertekent verzoeker dit voorstel en wenst hij geherklasseerd te worden als kandidaat-tijdelijk onderofficier; hij wenst niet geherklasseerd als tijdelijk vrijwilliger en wenst niet behouden te worden als dienstplichtige. Als gewenste macht kiest hij voor de luchtmacht.

1.7. Op 6 september 1990 ondertekent verzoeker het verslag van kolonel DOCHY voor kennisneming.

Op 13 september 1990 dient hij een verweerschrift in.

Eveneens op 13 september 1990 ondertekent Kolonel DOCHY het verweerschrift "voor gezien".

1.8. Op 2 oktober 1990 adviseert de stafchef van de luchtmacht "gunstig" met betrekking tot het voorstel tot verlies van de hoedanigheid als kandidaat-beroeps-onderofficier en "ongunstig" met betrekking tot zijn reïntegratie als kandidaat-tijdelijk onderofficier van de luchtmacht "gezien onvoldoende op morele code als kandidaat onderofficier".

1.9. Met een nota van 13 november 1990 zendt de Divisie van het Personeel van de Generale Staf het dossier voor beslissing aan de Minister van Landsverdediging.

De Minister beslist, ten eerste, dat verzoeker de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier verliest ten gevolge van een onvoldoende cijfer in morele en karakteriële waarde (artikel 9 van de wet van 27 december 1961 houdende statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst), ten tweede, dat de aanstelling in de graad van sergeant wordt ingetrokken (artikel 5, § 2, 3°, van het koninklijk besluit van 25 oktober 1963 betreffende het statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst), ten derde, dat verzoeker niet wordt toegelaten als kandidaat tijdelijke onderofficier gezien het onvoldoende cijfer in morele en karakteriële waarde. Op 26 november 1990 wordt het dossier door het kabinet van de Minister teruggezonden naar de Divisie van het Personeel.

1.10. Met een telegram van 10 december 1990 wordt de inhoud van de ministeriële beslissing meegedeeld aan verzoeker. Op 11 december 1990 krijgt verzoeker, naar eigen zeggen, kennis van dit telegram.

1.11. Op 10 januari 1991 zendt de Divisie van het Personeel van de Generale Staf een nota aan de commandant van de technische school met volgende inhoud :

"ONDERWERP : Verlies van de hoedanigheid van kandidaat beroepsonderofficier.
Bevestiging.
Betreft : Sgt KB00 DE RYCKE, D. (...)
Ref : 1. Wet van 13 Jul 76 (Reg A16 - T1)
2. Wet van 12 Jul 73 (Reg A16 - E1)
3. KB van 25 Okt 63 (Reg A16 - D3)

4. KB van 08 Nov 77
(Reg A16 - F10)
 5. KB van 28 Aug 81
(Reg A16 - J11)
 6. MB van 08 Nov 77
(Reg A16 - F11)
 7. KB van 15 Jun 87 (Reg A16 - M5)
 8. Wet van 27 Dec 61 (Reg A16 - D1)
 9. Herklasseringscommissie Tech S van 28 Jun 90
 10. Mod B Tech S Nr (...) van 28 Jun 90
 11. Beslissing MLV Nr 28183 van 26 Nov 90 (...)
 12. Msg JSP-A/S11 Nr 310 van 10 Dec 90
1. Belanghebbende verliest de hoedanigheid van KBOO op datum van 18 Dec 90 omdat hij tijdens de vorming een onvoldoende cijfer in morele en karakteriële waarde bekomen heeft (Ref 8, Art 9).
 2. Op deze datum :
 - a. wordt zijn dienstneming als kandidaat beroepsonderofficier ondertekend op 04 Sep 89 van rechtswege verbroken (Ref 4, Art 19, § 1).
 - b. worden de aanstellingen in de graden van Kpl en van Sgt ingetrokken (Ref 1, Art 8).
 3. a. Het wordt belanghebbende NIET toegelaten een dienstneming aan te gaan in de hoedanigheid van kandidaat tijdelijk onderofficier.
b. Hij wenst geen dienstneming aan te gaan in de hoedanigheid van tijdelijk vrijwilliger.
 4. Hij zal onder de wapens behouden worden als dienstplichtige van de klasse 1990, (...), en in onderhoud geplaatst worden in CRS/Sec Pers 188 in afwachting van zijn nieuwe aanwijzing - of hij zal teruggeplaatst worden in de werfreserve als dienstplichtige en administratief overgaan naar CRS/Div Mil/Dienst Mil/MAM.
 5. Betrokkene zal zijn keuze vermelden op alle exemplaren van deze nota. Deze keuze zal gedateerd en ondertekend worden.
 6. (...)
 7. (...)"

1.12. Op 11 februari 1991 verzendt verzoeker zijn verzoekschrift tot nietigverklaring en zijn vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging.

1.13. Met een telegram van 14 februari 1991 deelt de Divisie van het Personeel aan verzoeker mee dat het verlies van de hoedanigheid van kandidaat beroepsonder-officier wordt opgeschort en dat hij wordt heropgenomen in de getalsterkte. Hij wordt verzocht zich aan te bieden op maandag 18 februari 1991 in de Technische School te Saffraanberg teneinde de cursussen met de sessie Tech Mec 89 LuM terug aan te vatten.

Met een nota van 15 februari 1991 deelt de Divisie van het Personeel, onder meer, aan de commandant van de technische school mee dat, ten gevolge van het verzoekschrift bij de Raad van State, de beslissing van verlies van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonder-officier op 13 februari 1991 automatisch wordt geschorst, dat verzoeker op 13 februari 1991 opnieuw dient te worden beschouwd als sergeant kandidaat-beroepsonder-officier, dat hij voor zover hij gevolg geeft aan de oproep die hem met een staatstelegram werd gestuurd op 14 februari 1991, op 18 februari 1991 terug in de getalsterkte zal worden opgenomen door de technische school, dat hij de cursussen zal volgen samen met de sessie A3C Tech Mec 89, dat aanvullende richtlijnen zullen verspreid worden wanneer de Raad van State de schorsing van de beslissing van verlies hoedanigheid zal bevestigd of opgeheven hebben.

1.14. Bij arrest nr. 36.723 van 21 maart 1991 verwerpt de Raad van State de vordering tot schorsing.

1.15. Met een nota van 22 maart 1991 meldt de Divisie van het Personeel aan de commandant van de technische school dat de Raad van State de schorsing van de tenuitvoerlegging van het verlies van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier van verzoeker heeft opgeheven, dat verzoeker in de toestand van vóór 18 februari 1991 zal worden teruggeplaatst, dit wil zeggen dat hij onmiddellijk naar zijn haardstede zal teruggestuurd worden en dat hij in de werfreserve als

dienstplichtige teruggeplaatst zal worden en administratief naar CRS/Div Mil/Dienst Mil/MAM zal overgaan;

2. Over de gegrondheid van het beroep.

2.1.1. Overwegende dat verzoeker als eerste middel de schending van het gelijkheidsbeginsel aanvoert; dat hij ter zake stelt hetgeen volgt :

"Het gelijkheidsbeginsel vervat in artikel 6 van de Grondwet verplicht de overheid ertoe alle burgers, die in gelijk of vergelijkbare omstandigheden verkeren, op gelijke wijze te behandelen, zolang zij voor een afwijkende behandeling geen wettige en redelijke rechtvaardiging kan geven.

Verzoeker kreeg als beoordeling na het tweede semester voor morele waarde 48 % (op 55.6.1990).

Derhalve zou, volgens de redenering van tegenpartij hij zijn hoedanigheid van K.B.O.O. onmiddellijk moeten verliezen.

Toch mag verzoeker in september 1990 het volgende schooljaar aanvatten als normaal student t.t.z. hij neemt deel aan de lessen, aan de ondervragingen, hij voert de hem opgelegde taken uit.

Er wordt op dat moment geen onderscheid gemaakt tussen hem en de andere studenten.

Verzoeker verkeert dan ook in de ernstige overtuiging dat hij geslaagd is voor het volgende schooljaar en dat de lage beoordeling van zijn morele waarde geen verder gevolg zal hebben.

Pas op 11.12.1990 (meer dan 5 maanden nadien en meer dan 3 maanden na de aanvang van het nieuwe schooljaar) krijgt hij bericht dat hij zijn hoedanigheid van K.B.O.O. verliest en dit vanaf 18.12.1990 zoals later wordt bevestigd.

Op dat ogenblik was de beslissing van tegenpartij om verzoeker toe te laten tot het tweede schooljaar reeds lang definitief geworden.

Men kan dan niet meer aannemen dat men feiten gaat aanhalen die reeds meer dan 3 maanden geleden gebeurd zijn en waarvan tegenpartij de verwachting gewekt heeft dat zij niet zouden gesanctioneerd worden.

Derhalve meent verzoeker dat hij ongelijk behandeld werd.

Men had hem zijn hoedanigheid van K.B.O.O. moeten ontnemen, onmiddellijk na de feiten.

Nu ontnemt men die hoedanigheid op 18.12.1990, een willekeurige gekozen datum.

Daar de beslissing dat verzoeker het volgende schooljaar mocht aanvangen definitief geworden was, kon men hem de hoedanigheid van K.B.O.O. enkel

ontnemen na een nieuwe beoordeling van zijn morele waarde.

Daar die beoordeling voor alle studenten pas gebeurt na het beëindigen van het eerste semester werd verzoeker ongelijk behandeld.

Men heeft, ondanks het feit dat verzoeker een student zoals alle andere was en als zodanig behandeld werd, nagelaten hem op dezelfde manier te behandelen, t.t.z. vooraleer hem zijn hoedanigheid van K.B.O.O. te ontnemen, hem te beoordelen op morele waarde.

Verzoeker meent dan ook dat hij, hetgeen uit het dossier ten overvloede zal blijken, ten overstaan van de andere K.B.O.O. op een verschillende en minder gunstige manier werd behandeld, zodat zonder enige twijfel de schending van het gelijkheidsbeginsel als vaststaand feit moet worden beschouwd";

2.1.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt :

"Opdat van enige schending van het gelijkheidsbeginsel sprake zou kunnen zijn, moeten de met onderscheid behandelde personen zich in dezelfde toestand hebben bevonden.

Dirk DE RYCKE vergelijkt zijn toestand met deze van de overige leerlingen die tot het tweede jaar worden toegelaten. Verzoeker stelt dat de morele waarde van deze leerlingen slechts op het einde van het eerste semester wordt geëvalueerd. Door een plotse beslissing op 11 december 1990 voor DE RYCKE alleen zou derhalve het gelijkheidsbeginsel geschon- den zijn.

Het administratief dossier toont evenwel aan dat DE RYCKE niet in dezelfde omstandigheden verkeerde als zijn medeleerlingen. Onmiddellijk nadat werd vastgesteld dat verzoeker het minimum-cijfer voor morele waarde niet had gehaald werd aan de Minister voorgesteld hem de hoedanigheid van kandidaat-be-roepsonderofficier en de graad van sergeant te ontnemen (stuk 5). Verzoeker heeft dit document getekend op 13 juli 1990. Omdat hij echter het omstandig verslag van kolonel DOCHY niet had gete- kend, werd het dossier teruggestuurd en kreeg DE RYCKE kennis van dit document bij zijn terugkeer uit vakantie op 6 september 1990. Een week later, op 13 september voegt hij een verweerschrift toe aan het dossier.

Het is dus niet ernstig te beweren, zoals ver- zoeker op blz 14 van zijn verzoekschrift doet, dat hij in 'de ernstige overtuiging is dat hij geslaagd is voor het volgend schooljaar' en dat 'de tegenpar- tij de verwachting gewekt heeft dat (de feiten) niet zouden gesanctioneerd worden'. Het tegendeel is waar.

Dirk DE RYCKE verkeerde niet in dezelfde omstandigheden als zijn medeleerlingen, die wel voldaan hadden aan alle overgangsproeven.

Het gelijkheidsbeginsel is dus niet geschonden";

2.1.3. Overwegende dat verzoeker repliceert :

"2.1. Tegenpartij stelt dat er geen schending van het gelijkheidsbeginsel in hoofde van verzoeker is omdat deze niet in dezelfde omstandigheid verkeerde als zijn medeleerlingen.

Verzoeker behaalde niet het minimum cijfer voor morele waarde ten gevolge waarvan op 13 juli 1990 aan de minister werd voorgesteld hem de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier en de graad van sergeant te ontnemen.

Toch werd verzoeker toegelaten het tweede schooljaar aan te vangen om zoals tegenpartij zegt "te wachten op een definitieve beslissing".

Zulks is onaanvaardbaar.

Het ontnemen van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier gebeurt normaal gezien onmiddellijk, automatisch als het ware, indien men voor morele waarde een onvoldoende beoordeling behaalt.

Bovendien hield het gemotiveerd verslag van de schoolcommandant louter een voorstel in dat niet noodzakelijkerwijze door de minister diende te worden gevolgd.

Derhalve heeft men, door verzoeker toe te laten het tweede schooljaar aan te vatten en hem aan alle proeven en examens te laten deelnemen, door hem te behandelen als een normaal student, bij hem het vertrouwen gewekt dat de beslissing hem het tweede schooljaar te laten aanvangen, definitief was geworden.

Pas op 11/12/1990 verneemt verzoeker dat hij zijn hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier verliest vanaf 18/12/1990. Van willekeur gesproken, de beslissing wordt getroffen 5 maanden na de feiten.

Verzoeker meent dan ook dat -aangezien de beslissing hem tot het tweede schooljaar toe te laten definitief was geworden- men hem de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier enkel kon ontnemen na een nieuwe beoordeling van zijn morele waarde.

Voor alle studenten -behalve voor verzoeker- gebeurde zo'n beoordeling na het beëindigen van het eerste semester.

Het lijdt geen twijfel dat verzoeker ongelijk behandeld werd door hem een paar dagen voor het einde van het eerste semester de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier te ontnemen.

In het schorsingsarrest nr. 36.723 van 21/3/1991 stelt Uwe Hoge Rechtsmacht dat het onmiddellijk

ontnemen van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier niet mogelijk was omdat de ontneming van de graad door de minister moet worden uitgesproken.

Verzoeker meent dat er een onderscheid moet worden gemaakt tussen de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier en de graad van sergeant. De ontneming van deze graad moet door de minister worden uitgesproken, de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier verliest men onmiddellijk.

Zelfs indien dit laatste ook door de minister moet worden ontnomen -quod non- is 5 maanden vooraleer zulks te doen een onredelijk lange termijn.

Verzoeker meent dan ook dat hij onterecht op een verschillende manier werd behandeld. Hij werd beschouwd als een student zoals de anderen -met dezelfde lessen, proeven en examens- maar toch werd hij niet beoordeeld voor morele waarde voor het eerste semester van het tweede schooljaar.

Verzoeker meent dan ook dat hij op een minder gunstige manier dan de overige kandidaten-beroepsonderofficier werd behandeld; behandeling die zonder twijfel een schending van het gelijkheidsbeginsel uitmaakt";

2.1.4.1. Overwegende dat de toestand van verzoeker niet vergelijkbaar is met deze van zijn medeleerlingen; dat verzoeker immers niet geslaagd was tijdens het eerste jaar en niet definitief toegelaten was tot het tweede jaar;

2.1.4.2. Overwegende dat het gegeven dat verzoeker niet geslaagd was voor het eerste jaar blijkt uit het feit dat hij een onvoldoende cijfer heeft bekomen voor "morele waarde" nl. 48/100; dat artikel 12, § 1, van het ministerieel besluit van 14 november 1963 betreffende het statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst, zoals het werd gewijzigd door het ministerieel besluit van 22 februari 1977, vóór het werd opgeheven door artikel 15, 1°, van het ministerieel besluit van 11 augustus 1994 betreffende de werving en de vorming van de kandidaat-militairen van het actief kader, luidde als volgt :

"Om naar het eerstvolgend jaar te kunnen overgaan of om geslaagd te zijn voor het laatste jaar van de opleidingscyclus moet de kandidaat, na deliberatie,

minstens de helft der punten behalen in elk vak van algemene vorming, in lichamelijke opvoeding, in militaire opleiding en in beroepsopleiding. Voor het berekenen der punten, hebben de proeven en examens ondergaan tijdens en op het einde van het jaar eenzelfde belangrijkheid.

Bovendien, moeten de kandidaten, wat hun morele waarde betreft, een beoordelingscijfer hebben bekomen, dat ten minste met de helft van de punten overeenstemt";

dat uit deze bepaling duidelijk blijkt dat een leerling die, zoals verzoeker, niet de helft der punten heeft bekomen voor morele waarde, reglementair niet kan overgaan naar het volgend jaar;

2.1.4.3. Overwegende dat het gegeven dat verzoeker toch (voorlopig) het tweede jaar kon aanvangen, verklaard wordt door het feit dat op dat ogenblik nog geen eindbeslissing was genomen met betrekking tot het verlies van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier; dat uit artikel 12, § 5, van het koninklijk besluit van 25 oktober 1963 betreffende het statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst, zoals het werd gewijzigd door de koninklijke besluiten van 13 november 1969 en 27 mei 1975, immers blijkt dat de kandidaat die op het einde van het eerste jaar een onvoldoend cijfer in morele waarde bekomt de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier verliest; dat kort na de deliberatie van 22 juni 1990 op 28 juni 1990 voorgesteld werd om verzoeker de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier te doen verliezen; dat hij op 13 juli 1990 dit voorstel heeft ondertekend; dat er niet onmiddellijk een beslissing kon genomen worden aangezien verzoeker de uitvoerige motivering van kolonel DOCHY slechts voor kennisneming heeft ondertekend op 6 september 1990 en hij nadien op 13 september 1990 nog een verweerschrift heeft ingediend; dat na het advies van de stafchef van de luchtmacht van 2 oktober 1990 en het toezenden van het dossier door de Divisie van het

Personeel, de Minister van Landsverdediging op 26 november 1990 de bestreden beslissing heeft genomen; dat de periode om de Minister een eindbeslissing te laten nemen met betrekking tot het verlies van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier in die omstandigheden niet onredelijk lang blijkt te hebben geduurd; dat uit geen enkel stuk van het administratief dossier blijkt dat voordien een beslissing werd genomen om verzoeker definitief tot het tweede jaar toe te laten; dat tevens uit het dossier blijkt dat de beslissing tot het verlies van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier wel degelijk gesteund is op het feit dat verzoeker een onvoldoende cijfer heeft bekomen voor morele waarde;

2.1.4.4. Overwegende dat de ongelijke behandeling van verzoeker en de andere medeleerlingen derhalve gesteund blijkt te zijn op objectieve gegevens die tegelijk redelijk en pertinent zijn; dat er dan ook geen sprake is van een schending van het gelijkheidsbeginsel; dat het eerste middel niet gegrond is;

2.2.1. Overwegende dat verzoeker als tweede middel de schending aanvoert van de ter zake toepasselijke reglementering; dat hij stelt hetgeen volgt :

"Tegenpartij is herhaaldelijk onduidelijk wat de reden betreft van het verlies van de hoedanigheid van K.B.O.O. in hoofde van verzoeker.

Nu eens stelt men dat hij niet geslaagd is voor karakteriële geschiktheid, dan weer haalt men de reglementering aangaande de morele waarde boven.

De morele waarde, zoals vermeld in artikel 13 betreffende het reglement aangaande de vorming van beroepsonderofficieren, wordt beoordeeld door de Korpskommandant of de Commandant van de school. Indien zij van oordeel zijn dat de kandidaat niet meer de vereiste hoedanigheden bezit, onontbeerlijk voor de staat van onderofficier dient hij een voorstel tot verlies van hoedanigheid van K.B.O.O. in dat overgemaakt moet worden aan de S.E.A.S. (S.G.P.) langs hiërarchische weg.

Een model B met een gemotiveerd verslag dient te worden opgesteld.

De karakteriële ongeschiktheid daarentegen houdt volgens artikel 14 (rglt VDI/D/12A) in dat een commissie voorgezeten door een officier en bestaande uit ten minste twee leden op het einde van de gemeenschappelijke vorming tot onderofficier aan elke kandidaat een cijfer toekent van 200 punten op karakteriële geschiktheid.

Alle beoordelaars moeten een rechtstreekse verantwoordelijkheid hebben in de vorming.

De cijfers worden toegekend volgens de criteria op de notasteekkaart.

Nu, uit de motivering van de school blijkt het volgende : 'Tijdens de deliberatie van 22.6.1990 heeft de school besloten dat Sgt. DE RIJCKE D. A. 49047 mislukt is op karakteriële geschiktheid'. Punten 48/100.

Nu wijzen volgens de cijfertabel in bijlage deze punten 48/100 juist op de morele waarde.

In het verslag van de directeur wordt duidelijk verwezen naar :

- opgelegde tucht;
- persoonlijke tucht;
- wilskracht;
- eerlijkheid;
- samenwerking;
- geschiktheid tot bevelvoering;
- militaire geest en beroepsgeweten;
- opvoeding en wellevendheid.

Deze begrippen hebben niets te maken met de morele waarde maar slaan louter op karakteriële geschiktheid.

De redenering van tegenpartij, die de karakteriële geschiktheid indeelt in een militair en een burgergedeelte met als respectieve verdeling 23/80 en 73/120 en deze 23/80 dan omzet in 48/100 is volstrekt niet te begrijpen en dus louter willekeurig.

Bovendien gaat het niet om de punten voor karakteriële geschiktheid te splitsen in een militair en een burgergedeelte. Immers, zoals reeds gezegd : alle beoordelaars moeten een rechtstreekse verantwoordelijkheid hebben in de vorming.

Verzoeker kan niets anders dan benadrukken dat noch de reglementering inzake de morele waarde, noch die inzake karakteriële geschiktheid werd nageleefd";

2.2.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt :

"Verzoeker stelt dat in de bestreden beslissing de 'morele hoedanigheden' en 'karakteriële geschiktheid' worden verward.

Ter illustratie verwijst hij naar het reglement VDI/D/12A.

Dit reglement VDI/D/12A dat verzoeker op blz 15 van zijn verzoekschrift citeert is echter niet toepasselijk op deze zaak. Dit reglement behandelt immers de beroepsvorming van onderofficieren van de luchtmacht voor het niet-varend-personeel en de niet-technische ambten. DE RYCKE volgde echter de vorming voor een technisch ambt.

Hoe dan ook worden de beide begrippen 'morele waarde' en 'karakterieële geschiktheid' in de actuele teksten als synoniemen gebruikt, taalkundig misschien ten onrechte.

Er kan echter geen twijfel over bestaan dat het cijfer van 48 op 100 dat aan DE RYCKE werd toegekend op het einde van het eerste jaar, de score is waarvan sprake zowel in artikel 12, § 5, 3° van het koninklijk besluit van 25 oktober 1963 als in artikel 12 § 1 van het ministerieel besluit van 14 november 1963.

In de schoolreglementering die van veel recentere datum is dan voornoemde besluiten, gebruikt men voor de term 'morele waarde' de omschrijving 'karakterieële geschiktheid'. Zo vermeldt de dienstnota van 15 januari 1988 (stuk 12) in de aanhef: 'aan elke leerling moet een cijfer voor karakterieële geschiktheid of morele waarde toegekend worden'.

Dit is de reden waarom de schoolcommandant in zijn uitvoerige motivering over 'karakterieële geschiktheid' spreekt, maar dat het voorstel tot verlies van de hoedanigheid van een kandidaat-beroepsonderofficier dan weer de officiële term 'morele waarde' gebruikt (stuk 5).

Zoals in de uiteenzetting der feiten gemeld, werd de morele waarde of karakterieële geschiktheid beoordeeld in een 1,5/1 verhouding door het lerarenkorps enerzijds en het militair kaderpersoneel van de school anderzijds, met 48 op 100 als resultaat.

De argumenten van verzoeker zijn dus niet pertinent, aangezien de voorschriften van het koninklijk besluit van 25 oktober 1963 en van het ministerieel besluit van 14 november 1963 werden gevolgd.

Het tweede middel is ongegrond";

2.2.3. Overwegende dat verzoeker repliceert :

"2.2. Tegenpartij stelt dat er terzake geen schending van de reglementering is omdat de voorschriften van het K.B. van 25/10/1963 en van het M.B. van 14/11/1963 werden gevolgd.

Tegenpartij stelt dat er eigenlijk geen onderscheid bestaat tussen de termen 'karakterieële geschiktheid' en 'morele waarde', dat het verschil enkel taalkundig is en dat beide termen synoniem zijn. Verzoeker is het met deze opvatting niet eens. Er bestaat wel degelijk een fundamenteel onderscheid

tussen de morele waarde en de karakteriële geschiktheid.

De karakteriële waarde is een waarde die men moet hebben of verwerven tijdens een opleidingscyclus. De vereisten inzake karakteriële waarde kunnen verschillend zijn volgens de functies die de kandidaat tijdens zijn loopbaan zal moeten uitoefenen. Aangezien de karakteriële waarde deel uitmaakt van de opleidingscyclus moet ze genoteerd worden op dezelfde basis dan deze voorzien voor de andere beoordelingen gegeven tijdens en op het einde van de opleiding.

Trouwens een schoolcommandant, in zijn uiteenzetting over de deliberatie van verzoeker, verwijst duidelijk naar de begrippen welke enkel onder de noemer 'karakterieel' kunnen worden ondergebracht";

2.2.4.1. Overwegende dat artikel 9 van de wet van 27 december 1961 houdende het statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zee-macht en van de medische dienst, vóór het werd opgeheven door artikel 59, 3°, van de wet van 21 december 1990 houdende het statuut van de kandidaat-militairen van het actief kader, luidde als volgt :

"De Minister van Landsverdediging beoordeelt de zedelijke hoedanigheden van de kandidaat, vooraleer belanghebbende zijn vorming van onderofficier begint.

Deze beoordeling kan in de loop van de opleiding worden gewijzigd.

De Minister van Landsverdediging beoordeelt opnieuw de zedelijke hoedanigheid van de kandidaat vooraleer deze de benoeming in de graad van sergeant ontvangt";

dat artikel 12, § 5, van het koninklijk besluit van 25 oktober 1963 betreffende het statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst, zoals het werd gewijzigd door de koninklijke besluiten van 13 november 1969 en 27 mei 1975, vóór het werd opgeheven door artikel 134, 3°, van het koninklijk besluit van 11 augustus 1994 betreffende de werving en de vorming van de kandidaat-militairen van het actief kader, luidde als volgt :

"Verliezen de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier :

- 1° (...);
- 2° (...);
- 3° de kandidaat die op het einde van het eerste jaar een onvoldoend cijfer in morele waarde bekommt;
- 4° (...);
- 5° (...);

dat artikel 12, § 1, van het ministerieel besluit van 14 november 1963 betreffende het statuut van de onderofficieren van het actief kader der land-, lucht- en zeemacht en van de medische dienst, zoals het werd gewijzigd door het ministerieel besluit van 22 februari 1977, vóór het werd opgeheven door artikel 15, 1°, van het ministerieel besluit van 11 augustus 1994 betreffende de werving en de vorming van de kandidaat-militairen van het actief kader, luidde als volgt :

"Om naar het eerstvolgend jaar te kunnen overgaan of om geslaagd te zijn voor het laatste jaar van de opleidingscyclus moet de kandidaat, na deliberatie, minstens de helft der punten behalen in elk vak van algemene vorming, in lichamelijke opvoeding, in militaire opleiding en in beroepsopleiding. Voor het berekenen der punten, hebben de proeven en examens ondergaan tijdens en op het einde van het jaar eenzelfde belangrijkheid.

Bovendien, moeten de kandidaten, wat hun morele waarde betreft, een beoordelingscijfer hebben bekommen, dat ten minste met de helft van de punten overeenstemt";

2.2.4.2. Overwegende dat verzoeker in zijn verzoekschrift tot nietigverklaring naar artikel 14 van het reglement VDI/D/12A verwijst; dat de verwerende partij hierbij opmerkt dat dit reglement ter zake niet toepasselijk is; dat zij argumenteert dat dit reglement immers de beroepsvorming van onderofficieren van de luchtmacht voor het niet varende personeel en de 'niet-technische ambten' behandelt; dat verzoeker echter de vorming voor een technisch ambt volgt; dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord niet ontkent dat het genoemde reglement VDI/D/12A ter zake niet van toepassing is;

2.2.4.3. Overwegende dat uit het geciteerde artikel 9 van de wet van 27 december 1961 blijkt dat de Minister van Landsverdediging de "zedelijke hoedanigheid" van de kandidaat beoordeelt; dat uit artikel 12, § 5, 3°, van het koninklijk besluit van 25 oktober 1963 blijkt dat de kandidaat die op het einde van het eerste jaar een onvoldoend cijfer in "morele waarde" bekomt de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier verliest; dat uit artikel 12, § 1, tweede lid, van het ministerieel besluit van 14 november 1963 blijkt dat de kandidaten, wat hun "morele waarde" betreft, een beoordelingscijfer moeten bekomen dat ten minste met de helft van de punten overeenstemt; dat in deze teksten geen definitie of precieze omschrijving wordt gegeven van respectievelijk de begrippen "zedelijke hoedanigheden" of "morele waarde"; dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord stelt dat de begrippen "morele waarde" en "karakterieële geschiktheid" als synoniemen gebruikt worden; dat zij eraan toevoegt dat dit "taalkundig misschien ten onrechte" gebeurt; dat het administratief dossier een dienstorder van 15 januari 1988 bevat, ondertekend door de directeur van de Technische School van de Luchtmacht (Saffraanberg), met betrekking tot de "karakterieële geschiktheid"; dat in dit dienstorder wordt gesteld dat aan elke leerling een cijfer moet toegekend worden voor "karakterieële geschiktheid of morele waarde"; dat de dienstorder "als doel heeft de toe te passen modaliteiten bij bedoelde beoordeling te omschrijven"; dat er de volgende "definitie" van "karakterieële geschiktheid" wordt gegeven :

"De karakterieële geschiktheid is een waardemeter voor :

- a. Het gedrag van de leerling op en buiten de school.
- b. Zijn geschiktheid om als technicus belangrijke verantwoordelijkheden op zich te nemen.
- c. Zijn geschiktheid tot bevelvoering als Onderofficier";

dat de beoordelingscriteria worden "aangestipt" in bijlage A bij de dienstorder; dat in de dienstorder wordt voorgeschreven dat men bij de beoordeling moet trachten de volgende vraag te beantwoorden : "Heeft betrokken leerling de capaciteiten om een beroepsonder-officier technicus te worden ?"; dat in de dienstorder de "gevolgen" worden omschreven als volgt :

- "a. De leerlingen met 50 % of meer voor karakteriële geschiktheid worden als geslaagd beschouwd.
- b. Zij die minder dan de helft bekomen worden voorgesteld om uit (de) cursus teruggetrokken te worden met het verlies van de hoedanigheid KB00 als gevolg";

dat bijlage A de volgende beoordelingscriteria van de "karakterieële geschiktheid" bevat :

- "1. Individuele geschiktheid :
 - a. Wilskracht en doorzettingsvermogen : continuïteit van de geleverde inspanningen op studiegebied, militair onderricht, sport, ...
 - b. Tuchtzin : het aanvaarden van redelijke bevelen (zie strafblad)
 - c. Eerlijkheid, Loyauteit :
 - d. Zelftucht : kleding, taal, correct gedrag, orde, hoffelijkheid
- 2. Geschiktheid tot bevelvoering
 - a. Verantwoordelijkheidszin
 - b. Samenwerkingsgeest : tegenover leraars en leerlingen
 - c. Zin voor initiatief : opbouwende kritiek
 - d. Gezag";

dat uit dit dienstorder kan worden afgeleid dat de begrippen "karakterieële geschiktheid" en "morele waarde" als gelijkwaardig of identiek worden aangewend; dat in het uitvoerig gemotiveerd verslag van kolonel DOCHY, commandant van de Technische School, wordt opgemerkt dat tijdens de deliberatie van 22 juni 1990 de school besloten heeft dat verzoeker mislukt is voor "karakterieële geschiktheid", waarbij hem 48/100 punten werden toegekend; dat de commandant in zijn verslag, onder meer, de volgende rubrieken bespreekt : opgelegde tucht,

persoonlijke tucht, wilskracht, eerlijkheid, samenwerking, geschiktheid tot bevelvoering, militaire geest en beroepsgeweten, opvoeding en wellevendheid; dat in het voorstel van 28 juni 1990 van de commandant van de Technische School, waarbij verzoeker wordt voorgesteld voor verlies van de hoedanigheid van kandidaat-beroeps-onderofficier, deze als reden vermeldt dat verzoeker "een onvoldoende cijfer in morele waarde heeft bekomen"; dat er in redelijkheid dan ook niet aan kan getwijfeld worden dat de begrippen "karakterieële geschiktheid" en "morele waarde" als identiek of gelijkwaardig worden gebruikt; dat in de nota van de Divisie van het Personeel van 13 november 1990, waarmee het dossier voor beslissing aan de Minister van Landsverdediging wordt toegezonden, trouwens als reden voor het verlies van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier vermeld wordt dat verzoeker een "onvoldoende cijfer in morele en karakterieële waarde" heeft bekomen; dat ook de bijlage bij deze nota, die de bestreden ministerieële beslissing bevat, een "onvoldoende cijfer in morele en karakterieële waarde" vermeldt;

2.2.4.4. Overwegende dat het niet is aangetoond dat de begrippen "opgelegde tucht, persoonlijke tucht, wilskracht, eerlijkheid, samenwerking, geschiktheid tot bevelvoering, militaire geest en beroepsgeweten, opvoeding en wellevendheid", die voorkomen in het verslag van kolonel DOCHY, louter slaan op "karakterieële geschiktheid" en niets te maken zouden hebben met de "morele waarde" van verzoeker; dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoordt stelt dat er een fundamenteel onderscheid bestaat tussen de morele waarde en de karakterieële geschiktheid; dat hij zo argumenteert dat de karakterieële waarde een waarde is die men moet hebben of verwerven tijdens een opleidingscyclus en dat de vereisten inzake karakterieële waarde verschillend kunnen zijn volgens de functies die de kandidaat tijdens zijn loopbaan zal moeten uitoefenen; dat verzoeker evenwel geen afdoende

argumentatie geeft voor de juistheid van zijn stelling; dat de mate van evidentie ervan evenwel niet zo groot is dat ze zonder meer moet worden aangenomen; dat verzoeker dan ook niet op overtuigende wijze aantoont dat de ter zake toepasselijke reglementering werd geschonden; dat het tweede middel niet gegrond is;

2.3.1. Overwegende dat verzoeker als derde middel aanvoert dat de bestreden beslissing op tegenstrijdige motieven berust die alleszins onjuist zijn; dat hij ter zake stelt hetgeen volgt :

"Tegenpartij stelt in een nota (bijlage 4) dat verzoeker mislukt is op karakteriële geschiktheid en legt uit waarom men hem niet delibereerde.

Als eerste punt wordt gesteld dat de militaire beoordelaars slechts over 40 punten beschikken.

Nadien stelt men dat verzoeker slechts 23 op 80 punten behaalde voor het militair gedeelte.

Waar men dan de kwotering 48 op 100 punten haalt wordt niet duidelijk gemaakt.

De verschillende rubrieken waarop verzoeker 23/80 behaalde werden hierboven reeds opgesomd.

Naast het feit dat het om louter beweringen gaat - de feiten worden niet bewezen, noch blijken ze uit het dossier - spreekt tegenpartij zich regelmatig tegen of is niet consequent in haar beoordeling.

Verzoeker kan zo verschillende punten aanhalen.

Wat 'opgelegde tucht' betreft weet hij zich meestal te gedragen in een militair milieu, doch niet tegenover meerderen en niet tegenover medeleerlingen.

Men haalt echter geen concrete feiten aan.

Wat de 'persoonlijke tucht' betreft stelt men dat hij meestal in kledij is en verzorgd. Als anti haalt men dan dezelfde argumenten aan als voor opgelegde tucht.

Dikwijls hanteert men het feit dat de burgerleraar ontevreden zouden zijn over verzoeker. Nochtans bekwaam hij van hen een voldoende aantal punten.

Als dhr. directeur in zijn argumentatie voorhoudt dat het vooral om een militaire beoordeling ging, moet men er niet de (niet correcte en niet bewezen) uitspraken van burgerleraren bijslepen.

In het punt 'geschiktheid en bevelvoering' stelt men dat hij het bevel over een aantal personen aankan, wat men dan weer tegensprekt in 'opvoeding en wellevendheid'.

Naast het feit dat verzoeker herhaalt dat men geen van deze tenlasteleggingen kan bewijzen, wil hij wel uitleg verstrekken over punt 3 in het punt 'eerlijkheid'.

Het gaat hier over het kosteloos gebruik maken van een telefooncel van de Regie voor Telegrafie en Telefonie.

Verzoeker, die zeker niet alleen handelde, was wel de enige die vervolgd werd voor de Krijgsraad te BRUSSEL.

Nochtans werd in het vonnis van 8.11.1990 opschorting van straf verleend omwille van volgende motivatie : 'Overwegende dat uit het onderzoek van de zaak blijkt dat hij nooit veroordeeld werd en dat de feiten gepleegd werden in zulkdanige omstandigheden dat mag worden aangenomen dat het hier gaat om een toevallige gedragsafwijking en dat men mag aannemen dat beklaagde zich niet meer aan dergelijke feiten plichtig zal maken ...'";

2.3.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt :

"Verzoeker houdt voor niet te begrijpen van waar het cijfer 48 op 100 komt.

De instructies van de Technische School van Saffraanberg schrijven voor dat de 'morele waarde' van de kandidaat-onderofficier beoordeeld wordt door het militair kaderpersoneel, o.l.v. de smaldeelcommandant enerzijds, en door het lerarenkorps - zowel burgerlijke - als militaire leraars - anderzijds.

Het militair kader kent 80 punten toe van de 200 waarop wordt gequoteerd, het lerarenkorps de overige 120.

Uit de resultaten bleek dat DE RYCKE respectievelijk 23 op 80 en 73 op 120 behaalde, hetzij naar 100 herleid, 48 op 100 en dus een mislukking.

Voor kandidaten die slechts nipt onder het vereiste minimum blijven wordt een deliberatie gehouden. In casu is over verzoeker alleen gedurende ruim twee uur gedelibereerd. Na elkaars motivering van de score te hebben aanhoord hebben beide beoordelaarsgroepen het toegekende cijfer definitief behouden. De schoolcommandant heeft daarom besloten de motivering van de score van 23 op 80, die de mislukking heeft veroorzaakt, in extenso in zijn omstandig verslag op te nemen.

Daaruit blijkt dat acht rubrieken beoordeeld werden : opgelegde tucht, persoonlijke tucht, wilskracht, eerlijkheid, samenwerking, geschiktheid tot bevelvoering, militaire geest en beroepsgeweten en tenslotte opvoeding en wellevendheid. Deze criteria zijn opgesomd in stuk 12 en worden verduidelijkt in de bijlage aan stuk 12. De criteria worden toegepast op alle kandidaten en zijn dus zeker niet arbitrair.

Waar noodzakelijk wordt in de score trouwens verwezen naar concrete feiten : disciplinaire straf-

fen, een schoolverslag van 11 januari 1990 en gerechtelijke vervolgingen.

Het derde middel is dus eveneens ongegrond";

2.3.3. Overwegende dat verzoeker repliceert :

"2.3. Verzoeker houdt staande dat de beslissing berust op tegenstrijdige motieven die alleszins onjuist zijn.

De stelling van tegenpartij komt erop neer dat gezien over verzoeker meer dan twee uur zou gedelibereerd zijn en dat de schoolcommandant de motivering van de score in een verslag heeft opgenomen, de beslissing degelijk gemotiveerd is.

Tegenpartij weerlegt echter niet de stelling van verzoeker dat de aangehaalde feiten niet bewezen zijn en dat de door tegenpartij aangehaalde 'motivering' niet consequent is, inderdaad dikwijls zelfs tegenstrijdig.

Tegenpartij geeft wel toe dat de beoordeling door het militair kaderpersoneel de mislukking heeft veroorzaakt.

De reden waarom niet werd gedelibereerd was dat 'de school van mening was dat het hier toch ontegensprekelijk gaat over een beoordeling van een toekomstig militair, zelfs een kandidaat-beroepsonderofficier, die voor de rest van zijn loopbaan een militaire functie zal uitoefenen en nog slechts sporadisch op de schoolbanken zal plaatsnemen'.

Dergelijke nietszeggende motivering (natuurlijk gaat het om een beoordeling van een toekomstig militair) zegt meer over tegenpartij dan over verzoeker.

Het besluit om niet te delibereren werd genomen nadat de punten voor karakteriële geschiktheid opgesplitst werden in een militair (23/80) en een burgergedeelte (73/120).

Het is onlogisch dat de militaire beoordeling zoveel meer gewicht in de schaal kan leggen dan deze van de burgerleraars.

Bovendien rijst de vraag of de rubrieken wilskracht, eerlijkheid, samenwerking, opvoeding en wellevendheid enkel moeten beoordeeld worden door militairen.

Het zou bovendien interessant zijn de beoordeling van deze rubrieken door burgerleraars te vergelijken met deze van de militairen.

Verzoeker benadrukt tenslotte dat in de beoordeling een aantal tegenstrijdigheden vervat zitten, welke reeds werden aangehaald in het verzoekschrift.

Dikwijls worden dezelfde gemeenplaatsen aangehaald in verschillende rubrieken.

Tallose malen wordt gesteld dat verzoeker oneerlijk zou zijn, dit niet alleen in de rubriek eerlijkheid, maar ook bij geschiktheid tot bevelvoering (!),

persoonlijke tucht, militaire geest en beroepsgeweten.

In de rubriek geschiktheid tot bevelvoering worden een aantal positieve punten met betrekking tot deze rubriek over verzoeker gezegd, maar wordt zijn oneerlijk gedrag, waarvoor hij in de bestemde rubriek reeds werd beoordeeld (1/10) weer aangegrepen om zijn punten naar omlaag te halen, zodat verzoeker voor deze rubriek slechts 4/10 bekommt.

Als men dan weet dat verzoeker 2 punten te kort kwam om te slagen ...

Verder wordt gesteld, zowel in de rubriek persoonlijke tucht als bij opgelegde tucht, dat verzoeker zich niet altijd weet te gedragen in zijn houding ten opzichte van meerderen.

Dit is dan weer compleet in tegenspraak met de opmerking dat hij zich meestal weet te gedragen in een militair milieu.

Begrijpe wie kan.

Het valt bovendien op dat de militaire beoordelers dikwijls teruggrijpen naar zogezegde uitlatingen van burgerleraars, terwijl uit die beoordeling van de burgerleraars toch wel het tegengestelde blijkt";

2.3.4.1. Overwegende dat de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen ter zake niet toepasselijk blijkt te zijn; dat deze wet immers slechts in werking is getreden op 1 januari 1992; dat de bestreden beslissing dateert van 26 november 1990; dat, bij ontstentenis van een andere wets- of verordeningsbepaling die een motivering voorschrijft, de beslissing niet naar de vorm diende te worden gemotiveerd; dat een administratieve beslissing echter steeds de rechtens vereiste feitelijke grondslag moet hebben en dat het bestaan van die grondslag, in geval van betwisting, moet kunnen worden bewezen aan de hand van stukken die de overheid, wanneer zij haar beslissing nam, bij haar oordeel heeft kunnen betrekken;

2.3.4.2. Overwegende dat de overheid ter zake over een discretionaire bevoegdheid blijkt te beschikken om te oordelen over de "morele waarde" van verzoeker; dat, aangezien de bestreden beslissing niet formeel gemotiveerd moet zijn, de feitelijke grondslag ervan gesteund

dient te zijn op gegevens die kunnen blijken uit het administratief dossier;

2.3.4.3. Overwegende dat de partijen er niet over twisten dat verzoeker een cijfer van 48 op 100 punten werd toegekend; dat verzoeker stelt dat het hem niet duidelijk is waar dit cijfer op gesteund is; dat uit het verslag van kolonel DOCHY blijkt dat het cijfer van 48/100 gesteund is op de beoordelingen van de "militaire beoordelaars" en het "lerarenkorps"; dat de militaire beoordeling verzoeker een cijfer van 23/80 heeft toegekend; dat het lerarenkorps daarentegen verzoeker beoordeeld heeft met een cijfer van 73/120; dat in totaal verzoeker aldus behaalt : $23/80 + 73/120 = 96/200 = 48/100$; dat uit het dossier blijkt op welke gegevens dit cijfer van 48/100 is gesteund; dat verzoeker in zijn memorie van wederantwoord laat gelden dat "het onlogisch is dat de militaire beoordeling zoveel meer gewicht in de schaal kan leggen dan deze van de burgerleraars"; dat in dit verband dient te worden vastgesteld dat er geen kennelijk onredelijk onevenwicht is tussen het maximumcijfer toegekend door de militaire beoordelaars (40 punten) en dit van het lerarenkorps (60 punten); dat een verhouding van 40 op 60 weliswaar geen gelijk gewicht aan de beide onderdelen geeft doch dit onevenwicht blijkt, in acht genomen dat er ter zake een discretionaire beoordelingsvrijheid bestaat, niet onredelijk te zijn; dat daarenboven, in tegenstelling met de verklaring van verzoeker, het relatief gewicht van de beoordeling van het lerarenkorps groter is dan het relatief gewicht van de militaire beoordeling; dat bij de beoordeling van verzoeker het cijfer van het lerarenkorps voor verzoeker gunstig was : $73/120$ of ongeveer 60,8 %; dat het cijfer van de militaire beoordeling daarentegen duidelijk ongunstig is voor verzoeker : $23/80$ of 28,75 %; dat indien verzoeker een onvoldoend cijfer bekommt voor "morele waarde" - dit is minder dan de helft van de punten - dit het gevolg is van de

ongunstige cijfers die hem werden toegekend door de militaire beoordeling; dat uit het verslag van kolonel DOCHY blijkt dat het cijfer van 23/80 het gevolg is van de volgende deelbeoordelingen :

- opgelegde tucht : 5/10
- persoonlijke tucht : 5/10
- wilskracht : 3/10
- eerlijkheid : 1/10
- samenwerking : 1/10
- geschiktheid tot bevelvoering : 4/10
- militaire geest en beroepsgeweten : 2/10
- opvoeding en wellevendheid : 2/10;

dat de beoordelingscriteria voorkomen in de dienstorder van 15 januari 1988 van de directeur van de Technische School van de Luchtmacht (Saffraanberg); dat voor elk van deze rubrieken een zeer omstandige motivering wordt gegeven; dat in deze motivering, onder meer, sprake is van : genomen beslissingen en bevelen in twijfel trekken, zijn eigen wil opdringen, onbeleefd gedrag bij het bekomen van enige terechtwijzing, gebruik maken van verboden praktijken bij ondervragingen (afschrijven van medeleerlingen en gebruik maken van spiekbriefjes), desinteresse in de lessen, onoplettendheid, bedreigen, geen verantwoordelijkheid voor een fout opnemen, niet aanvaarden van sancties, oneerlijkheid, gebrek aan medewerking, tekort aan eerbied, niet verdraagzaam zijn, normale bevelvoering bemoeilijken; dat de beoordeling van verzoeker derhalve blijkt te zijn gesteund op een gehele reeks beoordelingselementen; dat in casu verzoeker niet het bewijs levert van het niet-bestaan van alle of sommige gegevens waarop zijn beoordeling is gesteund;

2.3.4.4. Overwegende dat verzoeker laat gelden dat er tegenstrijdigheid bestaat tussen een aantal van de beoordelingselementen en dat de verwerende partij "niet consequent" is in haar beoordeling; dat, met betrekking tot de "oneerlijkheid" die blijkt uit het "kosteloos gebruik maken van een burgertelefooncel" verzoeker er in

zijn verzoekschrift op wijst dat hem bij vonnis van 8 november 1990 opschorting van straf is verleend; dat de tekst van dit vonnis zich niet in het dossier bevindt dat door verzoeker en de verwerende partij werd neergelegd, zodat niet kan worden nagegaan op welke feiten dit vonnis precies betrekking heeft; dat indien voor bepaalde feiten een "opschorting van straf" zou zijn verleend, vastgesteld dient te worden dat een opschorting van de uitspraak van de veroordeling niet inhoudt dat de feiten niet zijn gepleegd; dat daarenboven dergelijk vonnis niet inhoudt dat deze feiten niet in aanmerking zouden kunnen genomen worden bij de beoordeling van de "morele waarde" van verzoeker; dat de beoordeling van de "morele waarde" van verzoeker niet is gesteund op één of enkele gegevens maar op een hele reeks elementen; dat deze reeks gegevens door de overheid blijkbaar als een geheel in aanmerking is genomen om er de bestreden beslissing op te steunen; dat, zelfs indien op bepaalde plaatsen enige tegenstrijdigheid tussen bepaalde in aanmerking genomen beoordelingselementen zou bestaan, vastgesteld mag worden dat de elementen waartussen enige tegenstrijd bestaat, door de overheid als een overtuigend motief kunnen worden gekwalificeerd; dat de eventuele ontoereikendheid of de onjuistheid van een ten overvloede ingeroepen motief de geldigheid van de bestreden handeling niet aantast; dat de overheid zich immers door het totaalbeeld mag laten leiden om zodoende vast te stellen dat verzoeker niet over de vereiste "morele waarde" beschikt; dat in die context - de overheid beschikt ter zake over een discretionaire beoordelingsbevoegdheid - de bestreden beslissing op een voldoende feitelijke grondslag blijkt te zijn gesteund; dat het verzoekschrift dat verzoeker op 13 september 1990 heeft ingediend nadat hij op 6 september 1990 kennis had genomen van het verslag van kolonel DOCHY, niet van aard is om geloofwaardig te maken dat de bestreden beslissing niet op de in rechte vereiste feitelijke grondslag zou steunen; dat het derde middel niet gegrond is;

2.4.1. Overwegende dat verzoeker als vierde middel de schending aanvoert van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, inzonderheid dat de aangevochten beslissing werd getroffen met willekeur; dat hij ter zake stelt hetgeen volgt :

"Verzoeker wordt beoordeeld eind juni 1990 omtrent zijn resultaten van het tweede semester.

Op 11.12.1990 wordt hem plots medegedeeld dat hij zijn hoedanigheid van K.B.O.O. verliest.

Naast het feit dat de motivering van bovenvermelde beslissing tegenstrijdig en onjuist is, heeft verzoeker geen enkele mogelijkheid zich te verweren.

Hij kan niet tegen deze beslissing in beroep gaan, meer nog, zijn versie van de feiten wordt niet in aanmerking genomen, hij wordt zelfs niet gehoord omtrent deze feiten.

Men kan niet anders dan concluderen dat de aangevochten beslissing getroffen is met een aan onfatsoen grenzende willekeur.

Bovendien kan men een gebrek aan zuiverheid van oogmerk in hoofde van de overheid aanmerken.

Zij baseert zich op een reglementering die haarzelve verre van duidelijk is en die gans willekeurig gebruikt wordt.

Zij schendt het beginsel waarbij houders van een machtspositie zich conform bepaalde regels moeten houden ten opzichte van degenen die aan hun macht onderworpen zijn.

Verzoeker zal dit nader uitwerken na kennisname van het administratief dossier";

2.4.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt :

"Volgens verzoeker zou de beslissing getroffen zijn 'met een aan onfatsoen grenzende willekeur' en 'bovendien kan men een gebrek aan zuiverheid van oogmerk in hoofde van de overheid aanmerken' en verzoeker had 'geen enkele mogelijkheid zich te verweren' (verzoekschrift blz 17 en 18).

Deze beweringen worden weerlegd door de feiten.

Aan verzoeker wordt niet 'plots' medegedeeld dat hij zijn hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier verloor. Dit is veeleer het gevolg van een procedure die einde juni 1990 een aanvang heeft genomen en - te lang - heeft aangesleept tot 11 december 1990. Deze vertraging heeft echter bij verzoeker niet de indruk kunnen verwekken dat hij zonder meer het tweede schooljaar kon aanvangen, aangezien hij juist bij de aanvang van dit schooljaar de motivering van het voorstel tot verlies van de

hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier diende te viseren en hij nog een verweerschrift aan het dossier toevoegde.

Hieruit volgt ook dat verzoeker zich wel degelijk heeft kunnen verweren. Dat hij zich in dit verweer betweterig aanstelt door te verwijzen naar een reglementering die niet op zijn dossier toepasselijk is, heeft hij uitsluitend aan zichzelf te wijten.

Hoe dan ook heeft de Minister met kennis van zaken kunnen oordelen. Hij beschikte over een zeer gedetailleerd verslag van de schoolcommandant en over de visie van verzoekende partij. De beginselen van behoorlijk bestuur, met inbegrip van de rechten van de verdediging werden dus niet geschonden";

2.4.3. Overwegende dat verzoeker repliceert :

"2.4. Verzoeker houdt staande dat de bestreden beslissing willekeurig werd getroffen.

Tegenpartij stelt dat de 'plotse' mededeling van verlies van hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier het gevolg was van een procedure die te lang heeft aangesleept.

Deze vertraging kon volgens tegenpartij, bij verzoeker niet de indruk wekken zomaar het tweede schooljaar te mogen aanvatten.

Verzoeker meent dat uit de feiten het tegengestelde blijkt.

Dat verzoeker niet werd gehoord over de feiten maakt blijkbaar geen schending van de rechten van verdediging uit.

Blijft bovendien het feit dat verzoeker wordt verweten zich betweterig op te stellen over een reglementering, die tegenpartij zelf verre van duidelijk is en die gans willekeurig wordt gebruikt";

2.4.4.1. Overwegende dat voor zover verzoeker in het vierde middel wijst naar de tegenstrijdigheid en onjuistheid van de motieven volstaan kan worden met te verwijzen naar de bespreking van het derde middel; dat het middel in feite faalt waar verzoeker voorhoudt dat hem geen enkele mogelijkheid werd geboden om zich te verweren of dat hij niet werd gehoord omtrent de feiten; dat ter zake kan worden verwezen naar het feit dat verzoeker wel degelijk de mogelijkheid werd verleend om zich te verweren; dat hij op 13 juli 1990 kennis heeft genomen van het voorstel tot verlies van de hoedanigheid van kandidaat-beroepsonderofficier; dat nadat hij op

6 september 1990 het verslag van kolonel DOCHY voor kennisneming heeft ondertekend, hij op 13 september 1990 een verweerschrift heeft ingediend; dat de Minister van Landsverdediging de bestreden beslissing heeft genomen op grond van het volledig dossier dat hem op 13 november 1990 voor beslissing werd voorgelegd; dat verzoeker tevens stelt "dat de aangevochten beslissing getroffen is met een aan onfatsoen grenzende willekeur"; dat hij evenwel niet op een concrete en overtuigende wijze duidelijk maakt waaruit de "aan onfatsoen grenzende willekeur" zou bestaan;

2.4.4.2. Overwegende dat wanneer verzoeker stelt dat er in hoofde van de overheid een gebrek aan zuiverheid van oogmerk was, hij lijkt te suggereren dat er in casu sprake is van "machtsafwending"; dat verzoeker met geen concrete gegevens duidelijk maakt dat in de onderhavige zaak sprake zou zijn van "gebrek aan zuiverheid van oogmerk"; dat dan ook niet kan worden besloten dat de overheid de onwettigheid van de machtsafwending zou hebben begaan; dat het vierde middel niet gegrond is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van verzoeker.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op drieëntwintig februari 1900 achtennegentig, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH. G. BAETEMAN,

A. BEIRLAEN,
J. SMETS,
Mevr. S. DOMS,

eerste voorzitter van
de Raad van State,
staatsraad,
staatsraad,
griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. DOMS.

G. BAETEMAN.